

खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम
सञ्चालन कार्यविधि, २०८०

बागमती प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

हेटौंडा, नेपाल

खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८०

प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशित मिति

२०८०।०७।२०

प्रस्तावना: प्रदेशभित्र स्थायी बसोबास गर्ने र आफ्नै स्वामित्वको जग्गामा घर भएका दलित, सीमान्तकृत, विपन्न र पिछडिएका बस्तीमा खरको छाना विस्थापन गर्ने प्रदेश सरकारको नीतिबमोजिम बजेट विनियोजन भएको र स्वीकृत बजेटबमोजिम खरको छाना मुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउनका लागि कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

प्रदेश सुशासन ऐन, २०७७ को दफा ४६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बागमती प्रदेश सरकारले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद- १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८०" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "कार्यालय" भन्नाले सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन कार्यालय सम्झनुपर्छ।

- (ख) "छाना" भन्नाले जस्ताको छाना सम्झनुपर्छ।
- (ग) "प्रदेश" भन्नाले बागमती प्रदेश सम्झनुपर्छ।
- (घ) "मन्त्रालय" भन्नाले भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, बागमती प्रदेश सम्झनुपर्छ।
- (ङ) "लाभग्राही" भन्नाले दफा ६ को उपदफा (१) बमोजिमको समितिले छनौट गरेका व्यक्ति वा परिवारलाई सम्झनुपर्छ।
- (च) "स्थानीय तह" भन्नाले महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका वा गाउँपालिका सम्झनुपर्छ।
- (छ) "समिति" भन्नाले दफा ६ को उपदफा (१) बमोजिमको छनौट समिति सम्झनुपर्छ।

३. **कार्यक्रम सञ्चालनको उद्देश्य:** यस कार्यविधि अनुसार कार्यक्रमको उद्देश्य देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) न्यून मानव विकास सूचकाङ्क भएका स्थानीय तहमा स्थायी बसोबास गर्ने, आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा घर भएका दलित, सीमान्तकृत, विपन्न, पिछडिएका बस्तीमा खरको छाना विस्थापित गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
- (ख) न्यून मानव विकास सूचकाङ्क रहेका स्थानीय तहमा बसोबास गर्ने नागरिकले आर्थिक सहयोग मार्फत खरको छाना मुक्त गर्न सक्षम भई जीवनस्तरमा सुधार गर्ने,

(ग) लाभान्वित नागरिकलाई खरको छानो भएका कारणले आइपर्ने प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित प्रकोप तथा दुर्घटना आगलागी, हावाहुरी, र विद्युतीय सेवा उपयोग गर्दा उत्पन्न हुनसक्ने दुर्घटना जस्ता समस्याबाट जोगाउनका साथै वर्षादको मौसममा छानाबाट पानी चुहिने समस्याको समाधान गर्ने।

परिच्छेद- २

कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

४. क्षेत्र छनौटका आधार: कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनौटका आधारहरू देहायबमोजिम हुनेछन्:-

(क) मन्त्रालयले प्रदेशभित्रका न्यून मानव विकास सूचकाङ्क भएका स्थानीय तहको प्राथमिकीकरण गर्नेछ,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम न्यून मानव विकास सूचकाङ्क भएको स्थानीय तहमा अनुदान प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सङ्ख्या यकिन गरिनेछ।

तर उक्त स्थानीय तहमा लाभग्राही सङ्ख्या पर्याप्त नभएमा त्यसपछिको न्यून मानव विकास सूचकाङ्क भएको स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाधा पर्ने छैन।

(ग) खण्ड (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि एक जिल्लाको एक स्थानीय तह छनौट भए पश्चात् अर्को जिल्लाको न्यून मानव विकास सूचकाङ्क भएको स्थानीय तह छनौट गर्न बाधा पर्ने छैन।

५. कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन: (१) दफा (४) बमोजिम छनौट भएका स्थानीय तहले असोज मसान्तभित्र उक्त स्थानीय तहभित्र स्थायी बसोबास गर्ने र आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा घर भएका दलित, सीमान्तकृत, विपन्न, पिछडिएको बस्तीहरूमा बसोबास गर्ने नागरिकको पहिचान गर्न सार्वजनिक सूचना आह्वान गरी निवेदन लिई नाम सङ्कलन गर्नेछ।

तर यो कार्यविधि स्वीकृत पश्चात् प्रथम पटक सूचना प्रकाशन गर्दा कार्यविधि प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भएको एक महिनाभित्र सार्वजनिक सूचना आह्वान गरी नाम सङ्कलन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सूचना प्रकाशन भएपछि सम्बन्धित लाभग्राहीले अनुसूची- १ बमोजिमको ढाँचामा सूचना प्रकाशन भएको मितिले तीस दिनभित्र देहायको कागजात सहित सम्बन्धित स्थानीय तहमा देहायको विवरण साथै राखी निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ:-

(क) लाभग्राहीको नागरिकताको प्रतिलिपी,

(ख) आफ्नो नाउँको जग्गामा घर भएको जग्गाधनी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी वा भोगाधिकार वा अन्य उपभोगको निस्साको प्रमाण,

(ग) चालू आ.व. मा मालपोत तिरेको रसिदको प्रतिलिपी वा बिजुलीको बिल,

(घ) भूकम्पको लाभग्राही कायम भइ नेपाल सरकार वा गैरसरकारी संस्थाबाट सेवा सुविधा नलिएको सम्बन्धित वडाको सिफारिस।

६. लाभग्राही छनौट समिति: (१) दफा (५) को उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त निवेदनउपर जाँचबुझ गरी लाभग्राही छनौटका लागि देहायबमोजिमको लाभग्राही छनौट समिति रहनेछः-

- (क) प्रमुख/अध्यक्ष, सम्बन्धित स्थानीय तह -अध्यक्ष
- (ख) उपप्रमुख/उपाध्यक्ष, सम्बन्धित स्थानीय तह -सदस्य
- (ग) दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायबाट निर्वाचित गाउँ/नगर कार्यपालिकाको सदस्य मध्ये प्रमुख/अध्यक्षले तोकेको दुई जना -सदस्य
- (घ) सम्बन्धित वडा अध्यक्ष -सदस्य
- (ङ) सम्बन्धित स्थानीय तहको प्राविधिक शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले निवेदक मध्येबाट यस कार्यविधिको अधीनमा रही लाभग्राही छनौट गर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिबाट प्राविधिक रूपमा छनौट भएका लाभग्राहीहरूको विवरण तयार गरी स्थानीय तहले स्वीकृत गर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम स्वीकृत भएका लाभग्राहीको विवरण र निजसँग भएको सम्झौता सम्बन्धित स्थानीय तहले एकमुस्त रूपमा सिफारिस साथ शहरी विकास तथा भवन कार्यालयमा पठाउनेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमका लाभग्राहीको विवरण सूचना टाँस गर्नुका साथै स्थानीय तहको वेबसाईटमा सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ।

७. कार्यान्वयन प्रक्रिया: (१) यस कार्यविधिको अधीनमा रही निर्णय कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी कार्यालयको हुनेछ।

(२) दफा ६ को उपदफा (४) बमोजिमको विवरण प्राप्त भए पश्चात कार्यालयले छनौट भएका लाभग्राहीको बैंक खातामा दुई किस्तामा गरी बढीमा रु. साठी हजार रकम उपलब्ध गराउनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम रकम प्रदान गर्दा पहिलो किस्तामा पचास प्रतिशत रकम भुक्तानी दिनुपर्नेछ।

(४) कार्य सम्पन्न भएपश्चात स्थानीय तहको प्राविधिकको सिफारिसका आधारमा बाँकी रकम भुक्तानी दिइनेछ।

परिच्छेद- ३

कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

द. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनसम्बन्धी व्यवस्था: कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन देहायबमोजिम हुनेछः-

(क) सञ्चालित कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको कार्य सम्बन्धित स्थानीय तह वा स्थानीय तहबाट खटिएको प्राविधिक कर्मचारीबाट हुनेछ,

(ख) सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको कार्य कार्यालयले समेत गर्न सक्नेछ,

(ग) कार्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सहजीकरण गर्न कन्टेन्जेन्सी रकमबाट भुक्तानी हुने गरी प्रत्येक जिल्लामा एक जना प्राविधिक सहायक (पाँचौं तह सरह) सेवा करारमा लिन सक्नेछ,

(घ) कार्यालयले अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रगति विवरण एकमुष्ट रूपमा तयार गरी मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ,

(ङ) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा कार्यालयले सम्बन्धित प्रदेशसभा सदस्यलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ र

सम्बन्धित प्रदेश सभा सदस्यले कार्यक्रमको अनुगमन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद- ४

विविध

९. दोहोरो सुविधा लिन नपाउने: कुनै पनि लाभग्राहीले एउटै कार्यको लागि दोहोरो सुविधा लिन पाउने छैन। कसैले दोहोरो सुविधा लिएको वा दिएको पाएमा प्रचलित कानूनबमोजिम कारबाही हुनेछ।
१०. कार्यक्रम तोकिएको समयावधि भित्र सम्पन्न गर्नु पर्ने: यस कार्यविधि बमोजिमको कार्यक्रम एक आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न गरी सक्नु पर्नेछ।
११. प्रचलित कानूनबमोजिम हुने: यस कार्यविधिमा भएको प्रावधानहरू प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानूनबमोजिम हुनेछ।

अनुसुची- १

(दफा ५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

अनुदानका लागि दिने निवेदनको ढाँचा

मिति:

श्रीमान प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,

..... पालिका।

महोदय,

खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८० को दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिम मैले जस्ताको छाना छाउने कार्यका लागि संलग्न हुन देहायबमोजिमको विवरण सहित यो निवेदन पेश गरेको छु। साथै मैले यसभन्दा अघि सोही कार्यका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट कुनै अनुदान लिएको छैन। झुट्टा ठहरिए प्रचलित कानूनबमोजिम कारबाही भएमा मेरो मञ्जुरी छ।

१. नाम, थर :

२. लिङ्ग: (क) पुरुष (ख) महिला
(ग) अन्य

३. पारिवारिक विवरण:

(अ) वर्ग/समूह: (तपाईं आफूलाई कुन वर्ग/समूहमा राख्न रुचाउनु हुन्छ? छान्नुहोस्)

आदिवासी जनजाती	दलित	वैश्य	मुसलमान	ब्राह्मण	क्षेत्री	मधेशी	अन्य
-------------------	------	-------	---------	----------	----------	-------	------

(आ) अल्पसङ्ख्यक समुदाय: हो/होइन

(इ) लोपोन्मुख जनजाति: हो/होइन

(ई) सीमान्तकृत वर्ग: हो/होइन (यदि हो भने, अतिसीमान्तकृत वर्ग: हो/होइन)

(उ) परिवारको सङ्ख्या: जम्मा:.....जना महिला:जना
पुरुष:जना

(ऊ) परिवारमा अपाङ्गता भएका सदस्य: छ/छैन (यदि छ भने उल्लेख गर्नुहोस्)

१. नाम.....उमेरअशक्तताको प्रकृति पूर्ण अशक्त/अति अशक्त/मध्यम/सामान्य

२. नाम.....उमेर..... अशक्तताको प्रकृति पूर्ण अशक्त/अति अशक्त/मध्यम/सामान्य

(ऋ) निवेदक ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएको व्यक्ति, अशक्त वा असहाय, पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी/जनजाति, उत्पीडित वर्ग, पिछडिएको वर्ग, पिछडिएका क्षेत्र र आर्थिक रूपले विपन्न के हो उल्लेख गर्ने।

४. स्थायी ठेगाना: प्रदेश..... जिल्ला.....
न.पा./गा.पा.....वडा नं....

५. अस्थायी ठेगाना: प्रदेश..... जिल्ला.....
न.पा./गा.पावडा नं....

६. सम्पर्क विवरण (उपलब्ध भएसम्म) फोन/मोबाइल नं./इमेल.....

७. खरको छानाको घर निर्माण भएको वर्ष:

(क) खरको छाना विस्थापन गर्न अनुमानित आवश्यक विवरण

(१)

(२)

(३)

८. संलग्न कागजात:

(क) लाभग्राहीको नागरिकताको प्रतिलिपि।

(ख) आफ्नो नाउँको जग्गामा घर भएको लालपुर्जाको प्रतिलिपी वा भोगाधिकार वा अन्य उपभोगको निस्साको प्रमाण।

(ग) खाता नं. स्पष्ट बुझिने चेकको पानाको प्रतिलिपी।

(घ) चालूआ.व.मा मालपोत तिरेको रसिदको प्रतिलिपी वा बिजुलीको बिल।

(ङ) भूकम्पको लाभग्राही कायम भई नेपाल सरकार वा गैरसरकारी संस्थाबाट सेवा सुविधा नलिएको वडाको सिफारिस।

९. यसमा लेखिएको व्यहोराठीक साँचो हो। झूटा ठहरे कानूनबमोजिम सहुंला बुझाउँला।

निवेदन दिने लाभग्राही वा घरमूली व्यक्तिको

नाम:

हस्ताक्षर:

मिति:

मोबाइल नं.

द्रष्टव्य: मन्त्रालयले यो निवेदनको ढाँचामा आवश्यकता अनुसार हेरफेर थपघट गर्न सक्नेछ।